

Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Lebioda

Promotor pomocniczy: dr Joanna Trajman

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Tomasz Matras

Polityka sportowa Niemiec w kontekście regulacji Unii Europejskiej po 1990 r.

słowa kluczowe: polityka sportowa, Republika Federalna Niemiec, Unia Europejska, organizacje sportowe

Sport i kultura fizyczna stanowią jeden z elementów tożsamości obecnych Niemiec. Kanclerz Angela Merkel zawodników reprezentujących Niemcy w rywalizacji międzynarodowej określiła mianem „najlepszych ambasadorów”. W swoich wystąpieniach kilkakrotnie używała charakterystycznego stwierdzenia, że „sport kształtuje obecne Niemcy”. Ponadto, społeczeństwo niemieckie na tle Europy wyróżnia się bardzo dużą aktywnością w szeroko rozumianym obszarze kultury fizycznej. Niemiecka Federacja Sportów Olimpijskich koordynuje działalność blisko 91 tys. stowarzyszeń i klubów, których członkami jest ponad 27 mln osób.

Głównym celem pracy było studium porównawcze norm i przepisów polityki sportowej Unii Europejskiej z praktyką występującą w tym zakresie w Republice Federalnej Niemiec. W wyniku przeprowadzonych badań został określony poziom zgodności rozwiązań prawnych proponowanych przez Unię Europejską, w stosunku do praktyki zarządzania i systemu relacji instytucjonalnych występujących w niemieckim sporcie. Kluczowe elementy analizy stanowiły: organizacja kultury fizycznej przez państwo, system relacji instytucjonalnych, przyjęte kierunki reform, finansowanie sportu ze środków publicznych, tzw. „społeczny wymiar sportu” i walka z dopingiem. Zgodnie z uzyskanymi wynikami badań w największym stopniu regulacje unijne wpływają na przyjętą strategię dotyczącą walki z dopingiem,

społeczny wymiar sportu i działania w zakresie promowania zdrowego stylu życia. W mniejszym stopniu przepisy Unii Europejskiej są implementowane w Niemczech w obszarze finansowania sportu ze środków publicznych, organizacji kultury fizycznej przez instytucje publiczne, wolontariatu sportowego oraz organizacji imprez sportowych.

Drugim rezultatem pracy było wprowadzenie koncepcji polityki sportowej do polskiego dyskursu naukowego. Najbardziej zaawansowane analizy przedstawiające definicję pojęcia występują w anglosaskim i niemieckim dyskursie naukowym. Polityka sportowa określona jest tam jako działalność państwa, samorządów i organizacji pozarządowych, mających na celu kształtowanie ogólnych warunków do powszechnego stosowania środków niezbędnych do rozwoju kultury fizycznej i sportu w aktywnej i biernej formie. Po przeprowadzeniu dogłębnej analizy kryteriów i czynników określających wzajemnie związki pomiędzy sferą polityki i sportu autor pracy zaproponował własną, autorską definicję zjawiska. Zgodnie z nią polityka sportowa to „sfera działań praktycznych determinowanych czynnikami wewnętrznymi i międzynarodowymi przyjęta i realizowana przez ośrodek decyzyjny (władzę publiczną reprezentowaną przez określone prawem instytucje przy współudziale podmiotów pozarządowych) zmierzająca do efektywnego rozwiązywania problemów kultury fizycznej i sportu, w celu optymalizacji wyników zawodników wyczynowych lub zwiększenia aktywności ruchowej osób uprawiających sport rekreacyjnie, poprzez działania przybierające formę doraźną lub długofalową”.

Ostatnim elementem badań była ocena efektywności niemieckiej polityki sportowej. W tym aspekcie osiągnięte wyniki przedstawiono na dwóch płaszczyznach – w zakresie zarządzania sportem i wsparcia realizowanego przez instytucje publiczne dla środowiska sportowego. Proces zarządzania sportem realizowany jest w Niemczech na różnych poziomach i bierze w nim udział wiele podmiotów. Ustalono, że reforma instytucjonalna z 2006 polegająca na utworzeniu Niemieckiej Federacji Sportów Olimpijskich nie zaowocowała takimi wynikami, jakich oczekiwano. Powodem krytyki jest brak płynności finansowej DOSB, pomimo corocznego zwiększania środków pochodzących z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Dodatkowo rozwój sportu rekreacyjnego nie jest koordynowany przez DOSB w taki sposób, jak pierwotnie zakładano. Wyniki niemieckich sportowców w rywalizacji międzynarodowej nie uległy poprawie – pozostają one na podobnym poziomie jak przed 2006 r., a był to główny powód reorganizacji instytucjonalnej. Powyższa krytyka, a także rosnące znaczenie sportu sprawiają, że nieuniknione wydają się kolejne reformy zarządzania sportem w Niemczech.

30.05.2017
Mateusz Jomara